

-enkel het gesproken woord geldt -



TOESPRAAK VAN HILDE CREVITS
VICEMINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING
VLAAMS MINISTER VAN ECONOMIE, WETENSCHAP EN INNOVATIE,
WERK EN SOCIALE ECONOMIE, LANDBOUW EN ZEEVISSERIJ

Donderdag 23 januari 2020

TOESPRAAK OP DE NIEUWJAARSRECEPTIE VAN VARIO

Geachte voorzitter, Lieven Danneels,
Geachte Vario-stakeholders uit het hoger onderwijs,
onderzoeksinstituten en bedrijfswereld,
Geachte ministers en parlementsleden,
Vertegenwoordigers van departementen, agentschappen
en Europese Commissie ...

Intro

Ik had eerder deze namiddag al de eer om met de leden van VARIO van gedachten te wisselen over de aandachtspunten voor ons Vlaams ecosysteem voor ondernemen en innoveren. We bekeken samen welk **beleid de komende jaren nodig zal zijn om de positie van Vlaanderen te verbeteren en welke rol VARIO** daarbij als belangrijke adviesraad kan spelen. Ik moet zeggen dat het een bijzonder aangename ervaring was en dat het een plezier was om te zien waartoe de vruchtbare

samenwerking tussen toppers uit het bedrijfsleven en de onderzoekswereld kan leiden. Ik kijk dan ook met veel interesse uit naar jullie onderbouwde en becijferde studies en aanbevelingen voor de toekomst.

2019: Hans Roslings 'pragmatisch possibilisme'

Want beste vrienden,

Als ik terugblik op 2019 moet ik altijd aan **Hans Rosling** denken. Jullie kennen hem wel, de Zweedse statisticus en professor die wereldberoemd werd dankzij zijn onderhoudende TED-talks en lezingen waarin hij aantoonde hoe de wereld, tegen ons aanvoelen in, **de laatste 200 jaar onmiskenbaar jaar na jaar vooruitgang boekt**. Dat we rijker worden, langer leven en steeds geschoolder zijn, ook in de armste landen. Dat de wereld veiliger, democratischer en gelijkter wordt.

Toch brengt een soort van **aangeboren negativiteits-instinct** ons ertoe de dingen anders aan te voelen. Drie zaken spelen daarbij volgens hem mee. **Ten eerste een onjuist beeld over het verleden** alsof vroeger alles beter was, **ten tweede een selectieve verslaggeving door de media** omdat goed nieuws geen nieuws is, **ten derde een morele reden, namelijk door een soort van ingebakken schuldgevoel** dat het harteloos is om te spreken van vooruitgang en groei zolang er nog zoveel problemen zijn in de wereld.

Rosling pleit daarom voor wat hij '**pragmatisch possibilisme**' noemt. Wanneer we maatschappelijke problemen en uitdagingen rondom ons zien moeten we ze **rationeel analyseren, de cijfers bekijken** en steeds het grotere plaatje en de lange termijn blijven zien. **Exact ook hetgeen van een adviesraad verwacht wordt en waar VARIO in uitblinkt.** Vanuit de wetenschap dat kennis voor vooruitgang zorgt, moeten we vertrekken van feiten en data en ons vervolgens afvragen wat er binnen de gegeven omstandigheden redelijkerwijs mogelijk is? Geen pessimisme dus, maar ook geen blind vooruitgangsoptimisme: wel pragmatisch possibilisme.

De cijfers

En wat leren de cijfers ons? Wel, ook in 2020, het eerste begrotingsjaar van de nieuwe legislatuur, zal **O&O een heel belangrijke prioriteit** blijven voor deze regering. In de noodzakelijke besparingsronde aan het begin van de legislatuur heeft het beleidsdomein EWI uiteraard zijn duit in het zakje gedaan, maar wetenschap en innovatie werden maximaal ontzien.

- De **groei van de middelen via BOF en IOF** blijft gegarandeerd en we zorgen voor een belangrijke ondersteuning van de **onderzoeksinfrastructuren** via het **FWO**.
- Bij **VLAIO** vrijwaren we de dynamiek zowel inzake **bedrijfsprojecten** als voor de **speerpuntclusters**.

- Wat directe **bedrijfssteun voor innovatie** betreft was 2019 **een nieuw recordjaar** met **meer dan 200 mio** voor bedrijfs O&O. We slagen er ook in om steeds meer steun bij de kleine bedrijven te krijgen en zetten zo belangrijke stappen in de noodzakelijke verbreding van de innovatiebasis.
- Voor de komende jaren is er bovendien een **ambitieuze groeipad van 250 mio euro** aan beleidsopstappen en **195 mio euro aan O&O-investeringsmiddelen**. In 2024 zullen de Vlaamse bestedingen voor O&O volgens de becijfering van het departement EWI **zo bijna 450 mio hoger** liggen dan in 2019. We rekenen er op om hiermee de noodzakelijke hefboom te creëren om **de 'magische' 3%** van het BBP voor O&O te bereiken.

Nieuwe inhoudelijke klemtonen

Daarnaast leggen we een aantal belangrijke nieuwe inhoudelijke klemtonen. Zo wil ik verder bouwend op lopende initiatieven **een nieuw innovatiemodel introduceren** waarvoor we een beleidskader voor missiegericht onderzoek en innovatiebeleid opstellen. We hebben **een interessante portfolio** met de **beleidsagenda's voor digitalisering**, het **moonshotprogramma** voor een klimaatarme industrie en ook de **onderzoeksagenda's** van verschillende **speerpuntclusters** rond energie en materialen. Verschillende initiatieven waarmee we doelgericht inspelen op heel duidelijke maatschappelijke vraagstukken.

Bij de start van deze beleidsperiode wil ik voor een aantal **centrale dossiers** ook een belangrijk **beleidsvoorbereidend traject** opzetten waarvoor ik de ervaring en expertise van VARIO zeker zal inroepen. Zo zijn er **3 opdrachten** die ik **aan VARIO** zou willen toevertrouwen en eerder deze namiddag al toelichtte aan de leden van de Raad:

1) Ambitie top-5 innovatieregio in Europa

Vertrekkend vanuit jullie 'roadmap naar de top-5 innovatieve kennisregio's' wil ik - en dit is een adviesvraag die ik samen met minister-president Jan Jambon voorbereid - aan VARIO vragen om eerst en vooral voorstellen te doen voor relevante benchmark regio's en transparante strategische beleidsindicatoren. Deze moeten periodiek beschikbaar zijn, ook op het niveau van Vlaanderen.

In een tweede fase kan VARIO dan verder werken aan **concrete aanbevelingen en adviezen** zowel op het vlak van wetenschaps-, innovatiebeleid en onderwijsbeleid als voor andere actoren, zoals bedrijven, speerpuntclusters en kennisinstellingen. Ook het beleid internationaal ondernemen en FIT moet in dat kader meegenomen worden. Zoals in het regeerakkoord is ingeschreven zien we deze voorstellen als een startpunt voor een aanpak om de beleidsimpact te versterken waarover we dan verder in overleg willen gaan met VARIO en SERV.

2) Industriebeleid

Samen met mij heeft u kunnen vaststellen dat het industriebeleid een steeds belangrijker dossier wordt voor de Europese Commissie. Een nieuw instrument van Europa om de internationale competitiviteit van de Europese industrie te ondersteunen zijn de zgn **IPCEI's**. De belangrijke projecten van gemeenschappelijk Europees belang. De EC heeft een achttal domeinen geïdentificeerd waarbinnen ze industriële activiteiten in Europa wil stimuleren gaande van batterijen voor de elektrische auto over waterstof tot cybersecurity.

Ik wil aan VARIO vragen om een **strategische verkenning en analyse uit te voeren** van de sterktes en opportuniteiten voor Vlaanderen voor de verschillende mogelijke IPCEI's. Waar hebben we uitmuntende onderzoekers? Waar zijn de bedrijven die een cruciale schakel kunnen worden in een nieuwe EU-waardeketen? Waar zitten risico's als we niet zouden meedoen? We gaan immers keuzes moeten maken op welke projecten we met onze kennisinstellingen en industrie prioritair willen inzetten. Een ding is vandaag duidelijk: we kunnen op alles inzetten. Onze middelen moeten we focussen en daarvoor hebben we de nodige onderbouwing nodig. VARIO kan daartoe een belangrijke insteek leveren.

3) Quadruple helix

Tenslotte is er de verruiming van de triple helix naar de quadruple helix. In een missiegedreven innovatiebeleid, waar je echt impact wil hebben op maatschappelijke uitdagingen moet je de samenleving een plaats geven: je hebt het brede middenveld nodig en je moet innovatie in de huiskamer en in de harten van de mensen krijgen.

Het is duidelijk dat **wetenschapscommunicatie** en het sensibiliseren voor **een ondernemende en innoverende cultuur** sterk daarbij **steeds belangrijker** worden. Het betrekken van burgers en middenveld moet dan ook een volwaardige pijler worden in het ecosysteem voor wetenschap en innovatie in Vlaanderen.

Dames en heren,

U hoort het, veel werk op de plank! Maar met de **expertise, kennis en vruchtbare dynamiek binnen VARIO**, en met op tijd en stond **een snuifje pragmatisch possibilisme**, een ambitieuze maar haalbare opdracht.

Ik wil jullie voor 2020 dan ook **3 G's** toewensen. Eerst en vooral een **goede Gezondheid** voor jezelf en je naasten.

Ik wens jullie **veel Geluk** toe zowel familiaal als professioneel.

En ik wens jullie 366 dagen **Goesting** om elke dag het verschil te maken in uw uitdagende opdracht,

Bedankt!